

عنوان مقاله:

بازتاب نظام اقتصاد جهانی در تولید و صادرات پنبه ایران از ۱۸۵۰ تا ۱۹۴۱ م / ۱۲۳۹ تا ۱۳۳۰ ش

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های علوم تاریخی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

شهرام غلامی - استادیار گروه تاریخ دانشگاه فرهنگیان

خلاصه مقاله:

پنبه یکی از محصولات مهم کشاورزی است که نقش به سزایی در اقتصاد کشاورزی و صنایع نساجی دارد. در نیمه دوم قرن نوزدهم به علت گسترش تجارت خارجی و ورود ایران به بازارهای اقتصاد جهانی اهمیت پنبه در اقتصاد کشور افزایش یافت و صادرات آن تحت تاثیر افت و خیز صنایع نساجی سنتی و نوین قرار گرفت. در این پژوهش با رویکرد به نظریه ی نظام اقتصاد جهانی والرشترین، نقش پنبه در اقتصاد ایران از نیمه دوم قرن نوزدهم تا جنگ دوم جهانی و نیز واکنش های دولت به ویژه در دوره ی پهلوی اول، در برابر این مسئله مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج پژوهش نشان می دهد که بین افزایش صادرات پنبه ایران و افزایش واردات منسوجات رابطه معکوسی وجود داشته که متاثر از نظام سرمایه داری بین المللی بوده است. به همین ترتیب، واکنش برخی از تجار در اواخر دوره ی قرن نوزدهم به این مسئله و تلاش دولت ایران در دوره ی رضاشاه برای ایجاد صنایع مدرن، نتیجه ی بازتاب تحولات بیرونی نظام اقتصاد جهانی بود که صنایع نساجی را پیشتاز برنامه ی صنعتی سازی ایران در دوره ی رضا شاه قرار می داد.

کلمات کلیدی:

پنبه، اقتصاد جهانی، صنایع نساجی، صنعتی سازی، اقتصاد ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1212610>

